

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת בהר

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. דיני מכירת וגאולת בתים

א. דיני שמיטת הארץ

ד. הבטחות שפע לשומרי השמיטה

ד. איסור אונאת ממון ודברים

ד. דיני עבד עברי הנמכר לגוי

ד. דיני עבד כנעני

ו. איסור ע"ז וציווי על השבת

ב. איסור ריבית

ו. דיני מכירת בתי ושדות הלווים

ו. דיני שנת היובל

ו. דיני מכירת וגאולת שדות

ג. דיני עבד עברי המוכר עצמו

שאלה לשולחן שבת

"זחי אחיך עמך"

כתוב בגמרא (ב"מ סב.): 'שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים אם שותין שניהם מתים ואם שותה אחד מהן מגיע לישוב דרש בן פטורא מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד במיתתו של חבירו עד שבא רבי עקיבא ולימד: 'זחי אחיך עמך' - חייך קודמין לחיי חברך. ויש לבאר את דברי רבי עקיבא כיצד מתיישבים דבריו אלו עם דברי הפסוק: 'ואהבת לרעך כמוך' שלשיטת רבי עקיבא עצמו 'הוא כלל גדול בתורה', הרי שאין לומר חייך קודמים שיש לאהוב 'כמוך' ממש.

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"את כסףך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא תתן אכלך"

ישנם אנשים אשר מצדיקים את עצמם בקבלם ריבית בכך, שאין להם אפשרות באופן אחר למצוא די פנסטם. לכן יעצה אותם תורתנו עצה טובה, והוא שלא ירבו כבוד ביתם והוצאות מאכלם ותענוגותיהם. וזה: "ובמרבית לא תתן אכלך", כלומר, התרחק ממותרות ואל תרבה במאכליך, כדי שלא 'תצטרך' לקבל נשך. (ליקוטי בתר ליקוטי בשם הגאון מהר"ש סופר ז"ל)

"והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך... ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול" בגמרא (ברכות מ.). כתוב: 'אמר רב יהודה אמר רב, אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר: "ונתתי עשב בשדך לבהמתך", ואחריו: "ואכלת ושבעת". ויש מלפרש למה בפרשתנו הקדימה התורה את מאכל האדם למאכל בהמתו. נפסק להלכה, שבמקום שמאכל הבהמה שונה ממאכל האדם - הבהמה קודמת. אבל במקרה ששניהם אוכלים את אותו הדבר - האדם קודם. וכתב הרמב"ם (פ"ה מהלכות שמיטה ויובל ה"ה) שפירות שביעית המיוחדים למאכל אדם אין מאכילים אותם לבהמה, אבל אם הלכה הבהמה מעצמה לתחת התאנה ואכלה מהפירות שנשרו, אין מחייבים אותו להחזירה. שנאמר: 'ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול'. הרי, שפסוק זה עוסק בבהמה האוכלת ממאכלו של האדם, ובכזה מקרה האדם קודם. (גן רוה) עוד יש לומר, שרק במזון ששייך לאדם עליו להקדים את האכלת בהמתו לאכילתו, אבל בשמיטה, כיון שהפירות הפקר, אין זכות קדימה לבהמה. וכן אליעזר עבד אברהם, שתה לפני הגמלים, משום שהמים לא היו שלו, ובאחר שנותן, אין הבהמה קודמת. (אמרי אמת) עוד תירץ, שהתורה הקדימה בשמיטה את האדם באכילה, כיון שמדובר במאכל אדם ומאכל אדם אסור לתת לבהמה, אך אם נותר ועלול להתקלקל, מותר לתת גם לבהמה. לכן בשביעית האדם אוכל מקודם ומה שמוותר, מאכיל לבהמתו.

"שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה"

יש לבאר מדוע כתבה התורה פעמיים את המילים 'שש שנים', הרי לכאורה היה מספיק לכתוב: "שש שנים תזרע שדך ותזמור כרמך". וכן קשה על סוף הפסוק: "ואספת את תבואתה", הרי מדובר על תבואת השדה שהיא לשון נקבה, שאילו הכוונה הייתה על הכרם היה צריך להיות כתוב 'תבואתו', ואם כן מדוע לא נכתב כבר בסמיכות לשדה כך: "שש שנים תזרע שדך ואספת את תבואתה". ויש לומר: א. תבואתה - של הארץ. ב. שש השנים של שדה שונות בדינם משש שנות הכרם, ולכך הוכרח לכתוב "שש שנים" בכל אחד לעצמו. ומה שכתוב "ואספת את תבואתה" הכוונה על השנה הששית, שהגדל בה שליש בתבואה או פירות שנחנטו בה, ניתן לאספם ואינם קדושים. ג. הכוונה לתבואת הזריעה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

מקרא

שעזחת השבת שלרם

טמונה בפרשה!

העלון המוכר והאהוב שעשרות אלפי משפחות לא עורכות סעודות שבת בלעדיו... עומד לצאת בספר חדש ומרענן. לקט נרחב של מיטב החידושים והמדורים הבלתי נשכחים במעל 5000 עמודים בצבע מלא, מרגשים וחגיגים, כיאה לשולחן השבת!

פרוייקט הצטרפון
טמונה בפרשה

טמונה בספרות
טמונה בספרות
טמונה בספרות
טמונה בספרות
טמונה בספרות

הצטרפו עכשיו
hamatmon40@gmail.com | 052-7665775

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'בייך' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש לע"ג ר' נח אליעזר ב"ר דוד ת.ג.צ.ב.ה

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. בשנת היובל כל איש חוזר אל:
  - ב. השומר את שנת השמיטה זוכה לה
  - ג. מילה נרדפת ל: פדיון, שחרור
  - ד. אף הוא יכול לגאול אדם שנמכר לגר תושב
  - ה. "כי עבדי ___ אשר ___ אתם מארץ מצרים"
  - ו. "___ בו גר ___ עמך"
  - ז. "ו___ את השנה השמינית"
  - ח. למוכר בית בערי בתי ____, יש שנה לגאולה
  - ט. קח! (מילה נרדפת ע"פ רש"י פסוק כז)
  - י. מילה נרדפת ל'שנה'.
  - כ. ארץ אשר ד' אלקינו נתן לנו
  - ל. יכולים לגאול את נכסיהם לעולם
  - מ. בשנת היובל כל עבד חוזר אל _____
  - נ. אסור לקחת מאחריך
  - ס. בהר זה דיבר השי"ת עם משה
  - ע. כך נקרא מותר כסף המכירה
  - פ. אסור לעשותו
  - צ. "ו___ את ברכתי לכם בשנה הששית"
  - ק. בית שתם זמן גאולתו קם סופית ל_____
  - ר. "אם עוד ___ בשנים לפיהן ישיב גאולתו"
  - ש. "כ___ כתושב יהיה עמך"
  - ת. אסור לקחת אותו מאחריך

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. "בהר סיני" - "ב___ דסיני" (אונקלוס)
  - ב. "לפי ___ השנים תרבה מקנתו"
  - ג. "וכי ___ יד גר ותושב עמך"
  - ד. מותר לקנות מאת הגויים אשר סביבותיכם
  - ה. ביובל ובשמיטה אסור לבצור אף את _ (לשון הפסוק)
  - ו. "ולא ___ איש את עמיתו..."
  - ז. הגואל ___ מהכסף את ערך השנים שעברו
  - ח. דבר הגדול מאליו קרוי כך
  - ט. בית שעבר זמן גאולתו ___ לקונה (רש"י)
  - י. "את ___ תשמרו ___ תיראו ד___"
  - ך. כך אסור לרדות בעבד עברי
  - ל. שנה קדושה
  - ם. יוצאים ביובל מידי הקונה
  - ן. עבודה זרה הנעבדת בהשתחויה: '___ משכית'
  - ס. אסור סתם לומר לעבד עברי: 'החם לי את ה_'
  - ע. "ונתנה הארץ פריה ואכלתם ___"
  - ף. אסור לקחת ולתת אותו בריבית
  - ץ. אחת משמותיה של שנת השמיטה: 'שבת ___'
  - ק. 'אין אדם רשאי למכור שדהו אלא מחמת ___' (רש"י)
  - ר. חרות
  - ש. לכמה שנים תבואת השנה השישית תספיק?
  - ת. מילה נרדפת ל'לתמיד', 'לעולם'

ואלה שמות

"בהר סיני"

מהם כל השמות של הר סיני? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

ר' תנחום בר' חייא פתח: "ביום טובה היה בטוב" (קהלת ז,יד). אמר: "ביום טובתו של חברך תהיה אף אתה עמו בטובה ואל תכניס בו עין רעה". אמר ר' אחא: "ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה", אם באה רעה לחברך הוי מסתכל בו היאך לזכות בו ולפרנסו כדי שתקבל מתן שכרו. ר' תנחום בר' חייא כך היה עושה: בשעה שהייתה אמו לוקחת (קונה) לו ליטרא של בשר מן השוק, הייתה לוקחת שתיים, אחת לו ואחת לעניים, ובשעה שהייתה לוקחת אגודה של ירק מן השוק הייתה לוקחת שתיים, אחת לו ואחת לעניים, על שם "גם את זה לעומת זה עשה האלקים" (קהלת ז,יד), עניים ועשירים, כדי שיהיו זכים אלו עם אלו ויהיו מזכים אלו את אלו. לפיכך, משה מזהיר את ישראל ואומר להם: "וכי ימוך אחיך". "וכי ימוך אחיך". כאן זהו שכתוב: "גומל נפשו איש חסד" (משלי יא,יז), זה הלל הזקן שבשעה שהיה נפטר מתלמידיו היה מהלך והולך עמם. אמרו לו תלמידיו: "רבי, להיכן אתה הולך?" אמר להם: "לעשות מצוה!" אמרו לו: "וכי מה מצוה זו?" אמר להן: "לרחוץ בבית המרחץ". אמרו לו: "וכי זו מצוה היא?" אמר להם: "הן! מה אם איקונין (דמות) של מלכים שמעמידים אותו בבתי תרטיאות ובבתי קרקסיות, מי שנתמנה עליהם הוא מורקן ושוטפן והן מעלין לו מזונות. ולא עוד, אלא שהוא מתגדל עם גדולי מלכות. אני, שנבראתי בצלם ובדמות, שכתוב (בראשית ט,ו): "כי בצלם אלקים עשה את האדם" - על אחת כמה וכמה!" (ע"פ מדרש רבה)

מילה בפרשה

**לפני שיצאו לחופשה,
נתן לציפור מתנה חדשה,
בושם נקי וברור,
לזכר מלחמת השחרור.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 4 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"בהר סיני"

מלבד הר סיני על מגוון שמותיו, אלו הרים נוספים מוזכרים בתורה? (12 תשובות!)

****

מצאו נא בפרשה:

1. שבע אותיות רצופות בפסוק אחד הנקראות ישר והפוך. (ביותר ממילה אחת)
2. שש מילים רצופות המתחילות באות 'ש'.
3. שלושה פסוקים רצופים עם אותם צמד מילים.
4. 4 מספרים רצופים בשלושה פסוקים רצופים.
5. את האות 'ש' המופיעה שלוש פעמים ברציפות.
6. ארבעה פסוקים רצופים שכולם פותחים ומסתיימים באותה האות.

איך יתכן שיש תינוק שדינו לימול לשמונה, שבפעולה אחת משתנה דינו לנימול מיד?

****

"כי גרים ותושבים אתם עמדי"

יש שפירושו בפסוק זה, שרומז לכך שבין כאשר בני ישראל שרויים בגלות ובהיותם גרים בארץ לא להם, ובין בהיותם שרויים על אדמתם בארץ ישראל כתושבים, אומר להם הקדוש ברוך הוא: "אתם עמדי", שהוא נמצא עם בני ישראל אף בגלות וכשעם ישראל במצב של 'גרים', כמו שדרשו חז"ל (ספרי): 'כמה הביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא שכל מקום שגלו שכינה עמהם, ואף כשעתידים להיגאל'. (מאורי אור)

זיכרון סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בתחילת פרשת בהר מובאים דיני שמטיטה ויובל ומוזכר ענין התבואה מספר פעמים.

בפרשת בהר ישנם 57 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה:

"דגן" = בגימטריא = 57

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: מתי הדין הוא שאפילו באמצע סוכות נאמר לאדם שעליו לברך ולאכול כזית בסוכה למרות שירודים גשמים עזים? **לסדר את הפרשה** - "או דדו או בן דדו". **חידון א' ת'** - אחוזתו, ברכה, גאולה, דוד, הם הוצאתי, והחזקת ותושב וחי, זרעתם, חומה, טול, ימים, כנען, לויים, משפחתו, נשך, סיני, עודף, פסל, ציויתי, קונה, רבות, שכיר, תרביית. **חידון א' ת' הפוך** - טורא, רוב, תשיג, עבד, נזיריה, תונן, מקזו, ספיה, נחלט, שבתותי ומקדשי אני, פרך, יובל, בתי החצרים, אבן, כוס, לשובע, כסף, הארץ, דוחק, דרוו, שלוש, לצמיתות. **שעשועי דאורייתא** - הר נבו (והר העברים), הר חרמון (שיאן, שניר ושריון), אררט, הר (הקדם, הר הגלעד, הר שעיר, הר ההר, הר שפר, הר האמורי, גריזים, עיבל, הר פארן, (הר ד' יראה). 1. "מצאה ידו די השיב". 2. "שבע שבתת שנים שבע שנים שבע". 3. "אני ד" - בסוף הפרשה. 4. 'מה נאכל בשנה השביעית', 'בשנה השישית', 'השנה השמינית', 'עד השנה התשיעית'. 5. "שש שנים". 6. פרק כה מפסוק כו: "ואיש כי... כדי גאלתו" וחשב את... ושב לאחזתו" ואם לא... ושב לאחזתו" ואיש כי... תהיה גאלתו". **ואלה שמות** - הר חורב, הר האלוקים, הר סיני, (י"א הר פארן), הר בשן, הר גבנונים, הר חמד, (וי"א הר מוריה). **מילה בפרשה אמור** - ויקב. "מאחל שילך לעולמו" - ויקלל-ויקב, "כשהוא קורא בשמו" - ויקב בשמו, "ובמפעל לייצור משקה" - וביקב שמייצרים בו יין, "בקיר חורר המנקה" - כמו בפסוק: "ויקב חור בדלתו". **שמונות בפרשה** - 1. "אשר לו חומה" (כהל), 2. למטה - "ומטה ידו" (כהלה), 3. "בית מושב" (כהכט), 4. הישוב חצרים - "ובתי החצרים" (כהלא), 5. ציפור דרוו - "וקראתם דרוו" (כהז), 6. "ומצבה" (כוא), 7. "אל תקח מאתו נשך ותרביית" (כהלו), 8. "ולא תונו איש את עמיתו. כאן הזהיר על אונאת דברים" (רש"י כהיז), 9. 'תותב' (אונקלוס כהמז), 10. "ומטה ידו" (כהלה), "השיגה ידו" (כהמט) "עבד ואמה" (כהמד), 11. "תזמר כרמך" (כהג), 12. "בשנה השישית ועשת את התבואה לשלוש השנים" (כהכא), 13. "הן לא" (כהכ), 14. גבינת: "שדה אחוזה" (כהמו), 15. קשיו (אונקלוס) - "פרך" (כהמג) "קדמי בקשיו" (כו, כא ועוד), 16. "לא תזמר"... 'ותרגומו לא תכסח' (רש"י כהד), **שמונות בהפטר** - 1. מושב מחסיה - "בן מחסיה" (יב), 2. "שבע שקלים" (ט), 3. "הסוללות" (כד), 4. "חצר המטרה" (ח) **שאלה לשלחן השבת פסח** - שאלנו: מדוע מכת בכורות שונה מכל שאר עשרת המכות בכך שממוספים לשם המכה את המילה 'מכת' דהיינו שאנו אומרים 'מכת בכורות' ולא רק 'בכורות' כפי שאין אנו אומרים: 'מכת שחין' או 'מכת צפרדע'? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. המילה בכורות בפני עצמה אינה משמעות שלילית של מכה. 2. הכוונה אף לזה שהבכורות עצמם היכו במצרים כמו שכתוב: "למכה מצרים בבכוריהם". 3. לפי שבחצות לילה הייתה רק ההכאה ולא מתו עד הבוקר כמבואר בתחילת מסכת שמחות. 4. כי כל המכות היו לייסרם ואילו מכת בכורות הייתה לשלח את ישראל. 5. כי זו הייתה המכה הקשה ביותר.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים

בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:

קויפמן 17, ירושלים

temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

4

3

2

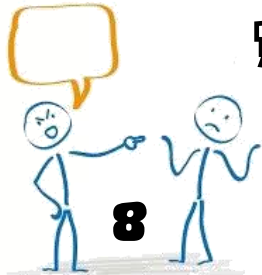
5

1

9

8

7

6

6 X 3

12

11

10

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם "שרוע" (כב,כג)

16

14

15

13

"ויאמר ירמיהו" (ירמיה ל"ב ו'-כ"ו)

הפטרת בהר

טמונות בהפטרה

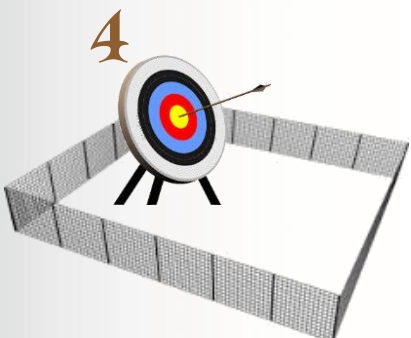
1

3

2

4

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775